

ĐỀ BÀI
EM HÃY KỂ
VỀ GIA ĐÌNH
CỦA EM.

Bài làm

Cứ mỗi lần nghe ca sĩ – nhạc sĩ Phương Thảo – Ngọc Lễ cùng hát bài “*Ba ngọn nến*”, tôi lại thấy ấm áp, thương yêu hơn, thiêng liêng hơn hai tiếng *gia đình*:

*“Ba là cây nến vàng,
Mẹ là cây nến xanh,
Con là cây nến hồng,
Ba ngọn nến lung linh,
Thắp sáng một gia đình”.*

Gia đình – nôi êm của cuộc đời tôi. Gia đình tôi thuộc loại “*Tam đại đồng đường*”. Nghĩa là gồm ba thế hệ cùng sống dưới một mái nhà do tổ tiên để lại. Những gia đình như nhà tôi ở cái làng Chè vẫn hiếm ngàn năm nay, kể ra cũng không nhiều.

Ông nội tôi đã gần bát tuần thượng thọ (tám mươi tuổi), nhưng người vẫn tinh tường, quắc thước lắm. Ông thích cho lũ cháu, chắt vuốt chòm râu bạc trắng xóa, lông phồng như bông nõn, vừa cười hiền hậu, vừa lim dim, mê mải ngắm giò lan vừa hé nở đêm qua. Rồi ông hắng giọng chậm rãi ngâm mấy câu thơ cổ. Chúng tôi nghe chẳng hiểu gì! Chỉ tội, ông bị nghễnh ngãng nặng. Nói chuyện với ông cứ phải quát tướng lên, mà nhiều khi ông vẫn nghiêng nghiêng mặt, ờ ờ, à à... thật thương.

Bà tôi người nhỏ bé, kém ông độ một, hai tuổi, nhưng trông hình như lại già hơn? Lung bà còng gập, bước chậm mà chắc. Ngoài bảy mươi, bà tôi vẫn thích đi chợ Vẽ để mua sắm lặt vặt. Đón bà về chợ ở trước cổng, tôi thường được một bắp ngô luộc dẻo quánh hay miếng đánh đa vùng giòn tan hoặc thanh kẹo lạc ngọt đậm. Bà nhìn chúng tôi hí hửng, chí chóc chia quà, khê lắc đầu:

“Cha bố chúng mày, con cái nhà ai, sao mà...”

Lần nào bà cũng dừng ở đó. Không biết “*sao mà...*” thế nào?

Bố tôi là con lớn của ông bà. Năm nay bố cũng đã gần năm mươi. Thế mà bà vẫn cứ coi bố như trẻ con, chẳng khác gì lũ chúng tôi. Ngược lại, bố nói chuyện với ông, bà bao giờ cũng nhỏ nhẹ, có khi còn có vẻ sợ sệt nữa, (ấy là tôi cảm tưởng thế!). Bố làm việc nghiên cứu gia cầm ở Viện chăn nuôi Thụy Khánh. Hôm rồi bố mang về hai quả trứng ngỗng. Bố bảo sẽ cưa vỏ làm lọ hoa đẹp tuyệt vời! Bố vui tính, nhưng rất nghiêm khắc đối với việc học hành của các con. Bố không đánh, không mắng, chỉ buồn hắt, im lặng nặng nề khi đọc thấy kết quả học tập bập bõm của anh em tôi. Những lúc như thế, chúng tôi vừa thương, vừa sợ bố, nhưng đành lén xén xuống bếp, nấu cơm hay cho gà ăn chẳng hạn.

Mẹ tôi là người phụ nữ rất đảm đang và tâm lí. Đó là nghe ông bà tôi thường nói với chúng tôi mỗi khi vắng mặt mẹ. Mẹ xăm xắn nấu cơm, nấu canh, đồ xôi, làm thức ăn nhanh và khéo. Ai cũng khen bố tôi tốt phúc lấy được vợ hiền. Nhưng mẹ cũng có tính thích giảng giải dài dòng, nói đi rồi nói lại... Nghe mẹ dặn đến trường phải thế này thế nọ, ra đường cần thế nọ thế kia... mới là con nhà có nề nếp, chúng tôi “vâng” rõ nhanh, rồi ù té chạy biến đi. Mẹ nhìn theo, khẽ thở dài. Trong nụ cười bao dung của mẹ, đã thấy vẻ uể oải, mệt mỏi bởi tuổi tác và gánh nặng giang sơn nhà chồng.

Tôi có hai em: một trai, một gái cách nhau ba tuổi. Thành Quýt gầy xương xương, nghịch như quỷ sứ, nhưng học nhanh, nhớ nhanh hơn tôi nhiều. Nó học dưới tôi ba lớp nhưng cứ đòi xem và thử giải các đề toán lớp tôi đang học. Mà có bài nó làm đúng mới lạ!

Cái Chanh, hết hè này mới vào lớp một. Người nó tròn, mặt tròn, mắt tròn xoe, hay hát véo von suốt từ lớp mẫu giáo hát về, mặc dù giọng chưa thật sôi. Ba anh em chúng tôi không giống nhau mấy, cả hình dáng, cả tính nết... Vậy mà, ai có dịp nhìn cả ba đứa, đều khen: Đúng là nòi nhà Bưởi – Bông (tên cúng cơm của bố, mẹ tôi!).

Tôi còn hai chú ruột: chú Yến và chú Anh. Cả hai đều chưa lấy vợ, đều đẹp trai như tượng và đều đi làm xa, kĩ sư khai thác mỏ than, mãi tận Quảng Ninh, Móng Cái... Có năm, Tết hai chú cũng không về vì quá bận. Đêm giao thừa, cả nhà chúng tôi quây quần quanh bàn thờ tổ tiên. Đèn, nến sáng choang, hương trầm thơm thoang thoảng. Ai cũng nhấp nhòm, thấy thương hai chú vất vả, lặn lội. Ông tôi trầm ngâm. Bà tôi lau nước mắt. Bố mẹ tôi nhìn ông bà, rồi nhìn nhau, cúi đầu im lặng. Chúng tôi thầm nghĩ, chắc Tết sang năm thế nào các chú cũng về. Tôi muốn nói to ước nguyện này với mọi người, nhưng ngập ngừng không dám...

Khoảng chục năm gần đây, không mấy Tết nguyên đán nhà tôi được sum họp đầy đủ. Có lẽ vì thế mà tôi nhận ra cái ấm êm, hạnh phúc ngọt ngào của gia đình?

Mai sau, học xong, đi làm, nếu phải xa mái nhà thân yêu, xa ông, bà, cha, mẹ, các chú, các em, xa mấy gốc hồng xiêm cần cỗi, xa chú cà cưỡng lắm mồm, chú sáo mỏ vàng tham ăn, bộ ba Hoàng, Hắc, Bạch Miêu bị “tù chung thân” ở góc hè, xa cái sân gạch đỏ dưới mưa như rực lửa, cây hoàng lan đang độ thiếu niên mỡ màng... liệu tâm hồn non dại của tôi có lo lo, buồn buồn, nhớ nhớ như những chiều cuối năm nồm nắng Tân Ty này hay không?!!.